

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2956/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (2) bekezdésével és 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd által képviselt indítványozók (kiskorú gyermek, valamint törvényes képviselője) alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszuk szerinti kérelmük arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [3] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára való hivatkozás nélkül „támadott bírói döntések”-ként megjelölve kifogásolja a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2025. szeptember 17-én kelt Kfv.III.37.578/2025/2. számú végzését, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 2025. május 22-én kelt 12.K.700.029/2025/15. számú jogerős ítéletét, de a bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.
- [4] A fentiek figyelembe vételével az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt annak tartalma alapján az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványként értékelte, s ennek megfelelően vizsgálta.
- [5] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint a kiskorú indítványozó (alapügy I. rendű felperese) törvényes képviselője (alapügy II. rendű felperese) 2024. szeptember 25-én kérelmet terjesztett elő a [...] Vármegyei Kormányhivatal [...]i Járási Hivatalánál (alapügy alperese) az I.

rendű felperesnél 6. osztályban esedékes MMR és dTap védőoltás alóli mentesítés iránt az Eütv. 58. § (3) bekezdése alapján.

- [6] Az alperes a kérelem alapján eljárást indított és végzésével hiánypótlásra hívta fel a felpereseket.
- [7] A felperesek – jogi képviselőjük útján – előterjesztett nyilatkozatukban előadták, hogy az iskolaorvostól, illetve a házi gyermekorvostól is kérték a védőoltás alóli mentesítést, azonban egyik orvos sem volt hajlandó szakvéleményt kiadni, ezért kénytelenek voltak peres úton kikényszeríteni a jogszabály szerinti szakvélemény megadását, a szakvélemény beszerzése érdekében jognyilatkozat pótlása iránt polgári peres eljárást indítottak. Figyelemmel arra, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdésében rögzített szakvéleményt kérelméhez csatolni nem tudtak, a felperesek kérték, hogy az alperes a mentesítési eljárást az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján függeszse fel a polgári peres eljárásra tekintettel.
- [8] Az alperes végzésével az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasította, egyúttal a mentesítési eljárást megszüntette. Döntésében kifejtette, hogy a felperesek által az iskolaorvos és a gyermekorvos ellen indított polgári per tárgya nem olyan előkérdés, amely az Ákr. 48. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti felfüggesztési oknak minősül, ezért a mentesítési eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasította. Megállapította továbbá, hogy a felperesek sem a kérelmükhöz, sem a hatóság felhívására nem csatolták a mentesítés indokoltságát alátámasztó, az Eütv. által is előírt, a kezelőorvos által adott szakvéleményt, ezért az eljárás megszüntetésének volt helye az Ákr. 47. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján.
- [9] A felperesek (indítványozók) az alperes határozata ellen közigazgatási pert indítottak, keresetükben elsődlegesen a mentesítési eljárás felfüggesztését, másodlagosan az alperes végzésének hatályon kívül helyezését és az alperes új határozat hozatalára kötelezését kérték. Állították, hogy az alperes elvonta a polgári bíróság hatáskörét, amikor eldöntötte egyrészt azt, hogy megfelelő orvos ellen indították a polgári pert, másrészt azt is, hogy csak betegség esetén lehet kiadni az Eütv. 58. § (3a) bekezdése szerinti szakvéleményt. Az alperes szerintük nem döntheti el, hogy milyen kimenetele lesz a polgári pernek, nem döntheti el a polgári jogi jogvitát. Mindebből következően hatáskörét nem rendeltetésszerűen gyakorolta, elvonva ezáltal a polgári bíróság hatáskörét.
- [10] A kereset alapján első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 12.K.700.029/2025/15. számú jogerős ítéletével a felperesek keresetét – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján – elutasította, miután az alperesi határozat a felperesek kereseti kérelmének korlátai között jogszabályt nem sértett, a felperesek a bírósági eljárásban nem tudták alátámasztani, hogy jogszabálysértő az alperesi határozat. A jogerős ítélet rámutatott, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdés szerint a kezelőorvostól

származó szakvéleményt a kérelemhez kell csatolni. A jogerős ítélet – figyelemmel az Eütv. 58. § (3a) bekezdésében foglaltakra – megállapította, hogy „az alperes tényállás tisztázási kötelezettségének eleget tett, a felpereseket hiánypótlásra, a szakvélemény csatolására és nyilatkozattételre hívta fel, a döntés meghozatalához szükséges adatokat beszerezte. A felperesek a kérelemhez kötelezően csatolandó szakvéleményt nem csatolták, ezért az alperes a kérelmet érdemben vizsgálni nem tudta, így jogszerűen rendelkezett az eljárás felfüggesztése iránti kérelem elutasításáról és a mentesítési eljárás megszüntetéséről a hatóság.” (Lásd a jogerős ítélet [29] bekezdését.) A jogerős ítélet szerint nem alapos a felperesek peres eljárás felfüggesztése iránti kérelme sem, „mert a folyamatban lévő, az orvosokkal szemben indított polgári peres eljárást a bíróság nem tartotta jelen per előkérdésének. A bíróságnak jelen perben az alperesi végzés – eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasító és a mentesítési eljárást megszüntető végzés – jogszerűségéről kellett döntenie, amelynek nem előkérdése a felperesek által indított polgári peres eljárás.” (Lásd a jogerős ítélet [38] bekezdését.)

- [11] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozók (felperesek) felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.578/2025/2. számú végzésével a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *aa)*, *ab)* és *ad)* alpontjaira, valamint *b)* pontjára alapított felülvizsgálati kérelmet megvizsgálva megállapította, hogy a befogadás törvényi feltételei nem állnak fenn. Ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.
- [12] Ezt követően az indítványozók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény több rendelkezésére [II. cikk, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése] hivatkozással kérték. Alkotmányjogi panaszuk szerint a „kötelező oltások rendszere”, amelyet az Eütv. „57. § (2) bekezdése és 58. §-a rögzít, sérti az emberi méltósághoz és az élethez való jogot, továbbá megsérti a gyermekek testi integritásához és a szülők döntési szabadságához fűződő jogokat.” Az alkotmányjogi panasz szerint továbbá: „A beleegyezés nélküli fizikai beavatkozás az emberi méltóság legsúlyosabb sérelme, amely erkölcsi természetében a nemi erőszakkal azonos típusú jogsértés, hiszen közös lényegi elemük az, hogy az érintett személy testét akarata ellenére használják eszközként. A gyermekek esetében ez a sérelem fokozott, mivel ők a legvédtelenebbek, akik sem önálló döntéshozatalra, sem jogérvényesítésre nem képesek, így a kötelező oltási rendszer a gyermekek emberi méltóságát és testi önrendelkezését teljes mértékben semmibe veszi.” Az alkotmányjogi panasz szerint az „amit ma Magyarországon »kötelező oltási rendszernek« neveznek, valójában a gyermekek élethez fűződő jogának megsemmisítése, s gyermekek testi autonómiájának felszámolása, és az emberi méltóság legdurvább megsértése.” Az

alkotmányjogi panasz azzal érvel, hogy az „állam ezzel a legvédtelenebbeket – a gyermekeket – teszi ki a legnagyobb kockázatnak, és ezzel megsérti az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóságot, a XVI. cikkben rögzített gyermekvédelmi kötelezettséget és a XV. cikk (2) bekezdésében szereplő hátrányos megkülönböztetés tilalmát.” Az alkotmányjogi panasz arra is hivatkozik, hogy az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdése „a szülőket illeti meg azzal a joggal, hogy meghatározzák gyermekük nevelését és testi integritását érintő döntéseket. A kötelező oltási rendszer ezt teljesen kiüresíti, hiszen a szülők tiltakozása ellenére is kényszeríthetők arra, hogy gyermekük testét olyan beavatkozásnak vessék alá, amelyről ők maguk megalapozottan vélik, hogy egészségkárosító.”

- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [14] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók a kúriai végzéssel zárult ügyben felperesek voltak, jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkeznek.
- [15] 3.2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztették elő az alkotmányjogi panaszukat.
- [16] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással az indítványozók az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kérték. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán bekövetkező Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Jelen esetben megállapítható, hogy az Eütv. indítványban megjelölt 57. § (2) bekezdésére, mely a fertőző betegségek kapcsán kötelező védőoltás rendeleti előírására ad felhatalmazást, az alapügyben – a kötelező védőoltás alóli mentesítési eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasító és a mentesítési eljárást megszüntető végzés mint közigazgatási cselekmény

jogszerűségének vizsgálatára indított közigazgatási jogvitában – eljáró bíróságok döntésükben nem alkalmazták.

- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján jogszabály ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz feltétele, hogy a támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazzák. Ha ez nem állapítható meg, akkor a panasz visszautasításának van helye. A jelen esetben az Eütv. alkotmányjogi panasszal támadott 57. § (2) bekezdését az ügyben folytatott bírósági eljárásban nem alkalmazták. Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett indítvány e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek {lásd hasonlóan: 3331/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [38]}.
- [18] 3.4. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *a)–f)* pontjai rögzítik, melyeknek az alkotmányjogi panasz az Eütv. 58. §-át érintően nem felel meg.
- [19] Megállapítható, hogy az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.
- [20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerint az alkotmányjogi panasznak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Eütv. 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz e követelménynek nem tesz eleget, mert nem tartalmaz alkotmányossági érvelést magában foglaló egyértelmű indokolást azt érintően, hogy miért tartja az Eütv. 58. §-ának egészét az Alaptörvény indítványban megjelölt egyes rendelkezéseibe ütközőnek.
- [21] Az Eütv. 58. § (1) bekezdése a kötelező védőoltás elhalasztásáról rendelkezik. Ehhez kapcsolódóan a (2) bekezdés, illetve a (2a) bekezdés az elhalasztott kötelező védőoltás pótlását, illetve minderről az egészségügyi államigazgatási szerv írásbeli értesítését teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (3) bekezdése, illetve (3a) bekezdése szerint az illetékes egészségügyi államigazgatási szervnél meghatározott feltételek esetén kérelmezni lehet a kötelező védőoltás alóli mentesítést, s e kérelemhez csatolni kell a mentesítés indokoltságát alátámasztó, a kezelőorvos által adott szakvéleményt, mely szakvélemény vagy a szakvélemény kiadásának megtagadása közigazgatási perben vitatható. Az Eütv. 58. § (4) bekezdése előírja, hogy a mentesítési eljárás alatt az adott védőoltás elrendelésének vagy a védőoltás igénybevételére vonatkozó kötelezettségre irányuló írásbeli felszólításnak nincs helye, s a mentesítési eljárás alatt a védőoltást korábban elrendelő határozat sem hajtható végre. Az Eütv. 58. § (5)–(6) bekezdései nyilvántartási, illetve értesítési kötelezettséget állapít meg. Az Eütv. 58. § (7) bekezdése előírja, hogy ha a védőoltás igénybevételére köteles személy e

kötelezettségének írásbeli felszólításra sem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a védőoltást elrendeli; az egészségügyi államigazgatási szerv pedig közvetlen járványveszély fennállása esetén – a veszélyhelyzet szerint meghatározott védőoltások köre tekintetében – a határozatot azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. Az Eütv. 58. § (8) bekezdése a védőoltásról igazolás kiadását teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (9) bekezdése szerint a védőoltás hatékonyságának megállapítása céljából elrendelhető a beoltott személy orvosi vizsgálata, illetve vizsgálati anyag szolgáltatása. Az Eütv. 58. § (10) bekezdése az állam kártalanítási kötelezettségét állapítja meg a védőoltás adásával összefüggésben. Az Eütv. 58. § (11) bekezdése pedig meghatározza, hogy a (7) bekezdés alkalmazásában mi minősül közvetlen járványveszélynek.

[22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag releváns összefüggést bemutató érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy az Eütv. indítványban támadott 58. §-ának egésze, vagy annak egyes rendelkezései az előbbieken ismertetett, több részkérdésre kiterjedő szabályozással, miért sérti az Alaptörvény indítványban felhívott egyes rendelkezéseit [II. cikk, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése]. Ezért az indítvány, az Eütv. 58. §-ának egészét támadó részében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglalt követelménynek, így – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően – „annak elbírálására nincs lehetőség” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.

[23] 4. Miután az indítvány egyrészt nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, másrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban írt feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. május 12.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró